

Циганій С. О., асистент,
Мазур Х. В., студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ЕВТАНАЗІЯ В УКРАЇНІ: БУТИ ЧИ НЕ БУТИ?

Життя людини в Україні визнається найвищою соціальною цінністю. «Кожна людина має невід’ємне право на життя. Ніхто не може бути свавільно позбавлений життя. Кожен має право захищати своє життя і здоров’я, життя і здоров’я інших людей від протиправних посягань» – каже нам ст. 27 Конституції України [4].

Та в сучасний період склалася парадоксальна ситуація: цінність життя людини як особистого немайнового блага зростає, що призвело до міжнародного та національного правового закріплення норм, які забезпечують всебічний захист життя, але в той же час життя окремої людини день за днем знецінюється.

Вже десятки років особливу увагу юристів, медиків, філософів привертає проблема евтаназії. На сьогодні це поняття гармонійно поєднує у собі біологічний, медичний, правовий, морально-етичний та інші аспекти. Сучасна наука пропонує нам безліч тлумачень поняття «евтаназія». Так, в останньому виданні Великої Медичної Енциклопедії під евтаназією розуміється навмисне прискорення настання смерті невиліковно хворого з метою припинення його страждань» [3]. У Британській енциклопедії евтаназія називається «Mercykillling» (милосердне вбивство) і пояснюється як дія чи практика, спрямована на отримання безболісної смерті осіб, які страждають від болю при невиліковних хворобах чи фізичних розладах [1].

Згідно «Декларації про евтаназію» від 5 травня 1980 р. під евтаназією розуміють будь-яку дію чи бездіяльність, яка призводить до смерті, з метою припинення болю тяжко хворої людини [2].

Як бачимо, всі ці визначення є тотожними і означають лише одне — позбавлення людини життя!

На даний час евтаназія є не тільки предметом активного обговорення, а й об’єктивною реальністю у деяких країнах Західної Європи. Перші спроби легалізувати її робилися ще на початку позаминулого століття у штаті Огайо (США). І тільки через 100 років добровільну відмову від життя було узаконено у Голландії, Швеції, Бельгії та Люксембурзі.

Чи наслідуватиме такий приклад Україна?!

Випадки проведення будь-яких форм евтаназії в Україні вважаються протиправними і кваліфікуються як убивство та караються згідно санкцій

відповідних статей Кримінального кодексу. Та й загалом, українське законодавство гарантує недоторканність фізичного існування людини. А на задоволення прохання про припинення її життя накладено заборону в Цивільному кодексі України і низці статей медичного законодавства.

Однак думка українського суспільства щодо цього питання не така категорична, як чинне законодавство. З результатів опитування, проведеного в жовтні 2011 р. інститутом Горшеніна серед 1 тис. респондентів у різних регіонах України, вдалося встановити, що проти евтаназії виступають лише 37,1% опитаних. А підтримують її, у тій чи іншій формі або ситуації, близько 62% [4].

При обговоренні можливості легалізації евтаназії в Україні, навіть не беручи до уваги її морально-етичні та релігійні аспекти, що мають вагомe значення, а виходячи з існуючої в нашій країні правової ситуації, варто визнати, що надання евтаназії правомірного, легального характеру призведе до виникнення цілої низки негативних наслідків. Людина, яка страждає невиліковною хворобою, на лікування якої необхідна велика кількість коштів, при мінімальній заробітній платі українського медика і так викликає байдужість зі сторони персоналу лікарні, а за умови схвалення евтаназії подібна практика знайде відгуки у багатьох лікарів, у яких просто не буде бажання возитися з проблемними пацієнтами. За таких умов евтаназія може призвести до зловживань з боку медичного персоналу. Легалізація такого явища може стати засобом тиску щодо категорій хворих людей, які може і хотіли б іще пожити, але водночас не хочуть бути тягарем для суспільства, і, нарешті, евтаназія може стати ще одним законним способом вбивати людей заради корисливих мотивів третіх осіб. Пошуки альтернативи евтаназії призвели до того, що останнім часом у світі створюються хоспіси, до персоналу яких входять кваліфіковані психологи, які допомагають людям пережити останній етап їхнього життя. Україна не відстає від такої тенденції, і це є дуже правильний напрямок, яким потрібно рухатись і надалі.

Таким чином, з огляду на все вищевикладене, у поєднанні з особливостями соціально-економічного і правового статусу людини і громадянина в Україні, легалізація евтаназії не є достатньо обґрунтованою. Велика кількість помилкових діагнозів, труднощі визначення дійсно безнадійного стану хворого, істинне призначення лікаря як хранителя життя і здоров'я — ці й низка інших причин виправдовують неможливість законодавчого закріплення евтаназії. Народження людини, а також її відхід з життя — природні біологічні процеси, і наділяти кого-небудь правом прискорювати смерть іншої людини неприпустимо.

Література

1. Encyclopedia Britannica [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.britannica.com/>
2. Декларация об эвтаназии, принята 39-ой Всемирной Медицинской Ассамблеей, Мадрид, Испания, 1980 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.medicusamicus.com/>
3. Большая медицинская энциклопедия: за ред. Б. В. Петровского. – 3-е изд.- М.: Сов. энциклопедия, 1986. – 27 см. – Т. 27
4. Конституція України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 21 лютого 2014 р.: (офіц. текст). – К.: ПАЛИВОДА А. В., 2014. – 64 с.
5. Дані Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

УДК 343.2(043.2)

Циганій С. О.,
Повсткін Д. О., студент,
асистент,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ОБУМОВЛЕНІСТЬ ЗАКОНОДАВЧОГО ЗАКРІПЛЕННЯ ІНСТИТУТУ СПІВУЧАСТІ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ

Становлення України як демократичної і правової держави ставить перед органами державної влади ряд невідкладних і важливих завдань, таких як забезпечення захисту інтересів громадян і держави. В процесі здійснення правосуддя повинна бути точна відповідність до вимог законодавства. Тому є необхідність правильно кваліфікувати злочини, що скоєні кількома особами, які зустрічаються досить часто. Злочини, скоєні в співучасті, складають значну частину посягань на власність, зґвалтувань, деяких господарських та інших злочинів. Співучасть в більшості випадків значно підвищує суспільну небезпеку злочинного посягання, тому розроблення інституту співучасті займає важливе місце в кримінальному праві, і особливо це стосується питання злочинної організації.

Історію розвитку інституту співучасті досить повно розкрили в своїх роботах А. Жиряєв, М. Ковальов, А. Трайнін. Ф. Г. Бурчак провів аналіз всіх аспектів спільної злочинної діяльності – соціально-психологічних, кримінологічних і правових. Актуальні питання співучасті, їх кримінально-правова характеристика розглядалися Н. О. Гуторовою. Дослідженням правового значення інституту співучасті присвятили свої праці М. І. Ковальов, А. П. Козлов, О. Ф. Ковітіді, П. Ф. Тельнов та ін.